Telefon № 11. Cena 25 groszy.

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 98 groszy. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie lub tem podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-łam. wiersz 15 groszy. Reklamy przed dzeiłem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska" wychodzi 1 raz tygodniowo a a mianowicie w sobotę. — Drukiem i nakładem Władysława Wesołowskiego w Nowem (Pomorze). Prenumerata płatna z góry. Ogłoszenia płatne natychm. Za redakcję odpow Władysław Wesołowski, Nowe.

Nr. 27. Nowe, niedziela 5 lipca 1925 r. Rok II.

Przegląd polityki wszechświatowej.

FRANCJA.

Rząd francuski przeżywał w ciągu ostatnich dwóch tygodni chwile kryzysu. Na tle wojny marokańskiej, w której wojska francuskie pod kierownictwem marsz. Lyautey walczą ze zmiennem szczęściem z Abd-el-Krimem, doszło do bardzo ostrych wystąpień w parlamencie przeciwko rządowi, które zachwiały poważnie jedność popierającego rząd obecny kartelu lewicowego. Znaczna część socjalistów wypowiedziała się przeciwko polityce marokańskiej Francji i tylko przywódcy socjalistyczni jak Blum i Boncour szli bez zastrzeżeń z rządem. Ostatecznie głosowanie ogólne socjalistów francuskich opowiedziało się jednak za utrzymaniem rządu. który przy głosowaniu votum zaufania w parlamencie uzyskał znaczną większość. Ale sprawa sytuacji obecnego rządu nie jest jeszcze przesądzoną w sensie dodatnim. Pozostają jeszcze zarządzenia finansowe min. finansów Caillaux, których socjaliści nie chcą uznać. Dlatego też najbliższe tygodnie będą dla rządu francuskiego przełomowymi. Pod wrażeniem kłopotów wewnętrznych opinja francuska osłabiła swoje zainteresowanie sprawą paktu bezpieczeństwa z Niemcami.

ANGLJA.

W Anglji sprawa paktu stała się obecnie tematem dnia. Wynikło to na skutek interpelacji labour party w Izbie Gmin, która bez usta swego leadera Macdonalda zapytała czy istotnie projekt paktu przewiduje możliwość przemarszu wojsk francuskich na wypadek wojny polsko-sowieckiej. Interpelacja ta wywołała wielką debatę polityczną z której opinja polska dowiedziała się, że pakt nie uprawnia Francji do przemarszu przez terytorjum Niemiec i że tylko Liga Narodów w drodze sankcji może na to zezwolić. Debata w Izbie Gmin ujawniła tendencję Anglji udzielenia poparcia Niemcom, jeżeli chodzi o Labour Party również i sowietom.

NIEMCY.

W Niemczech sprawa paktu jest oczywiście osią całej polityki Niemiec. Niemcy posiadają za sobą sdecydowane poparcie Anglji, ale i z Francją stosunki się układają. Niemcy prowadzą z Francją od dłuższego czasu rokowania handlowe, które ostatnio doznały silnego poparcia ze strony francuskiego syndykatu żelaznego. Syndykat ten zawarł w Luksemburgu umowę z przemysłem niemieckim, na zasadzie której stworzono kartel żelazny niemiecko-francusko-belgijski. Kartel ten bardzo podnosi szanse Niemiec zawarcia ugody gospodarczej. Żywo zajęte są Niemcy regulowaniem swojego stosunku do Sowietów na wypadek zawarcia paktu gwarancyjnego i wstąpienia Niemiec do Ligi Narodów. W tej mierze odbyły się w Berlinie narady niemieckiego min. spraw zagr. Stresemanna z zastępcą komisarza ludowego spraw zagr. Sowietów Litwinowem, który bawił przejazdem w Londynie.

Epidemja zbrodni.

(Korespondencja własna).

Kopenhaga, 16 czerwca 1925 r.

Państwa skandynawskie, a w tej liczbie Danja, przed wojną nie miały prawie wcale kroniki kryminalnej, a w każdym razie kronika ta była bez porównania bardziej uboga niż w innych państwach. Wojna wstrząsnęła posadami i tych szczęśliwych ludów północy: występek i zbrodnia zawitały i na półwysep Jutlandzki, gdzie były tak rzadkiem gościem.

Stolica Danji żyje teraz pod wrażeniem epidemji zbrodni wyjątkowych, mianowicie, gwałcenia małoletnich dziewcząt. Przed dwoma laty na jednej z ulic dzielnicy robotniczej Kopenhagi zwanej ulicą Księżniczki znaleziono trupa pięcioletniej dziewczynki z jawnemi znakami zgwałcenia i zaduszenia. Zbrodniarza schwytano i skazano na śmierć, król w drodze łaski zamienił śmierć na dożywotnie więzienie.

Ale wypadek, jak to nieraz obserwowano, wywołał powtorno naśladownictwo. W pięknej i kulturalnej stolicy Danji zaczęto obawiać się pozostawiania dzieci w ogrodach. Wypadki zwierzęcych zbrodni stały się częste. Zorganizowano specjalne posterunki policji tajnej dla strzeżenia dziewcząt od ludzi — zwierząt.

Nowy rząd socjalistyczny Danji postanowił walczyć z tą demoralizacją potworną i plagą w

Następny numer (28) okaże się w sobotę dnia 11 lipca br. Ogłoszenia przyjmuje się najpóźniej do piątku dnia 10 lipca o godzinie 10 przed południem.

Redakcja.

---

sposób bardziej skuteczny od metod tajnej policji. I oto, kiedy jeden ze zbrodniarzy tego rodzaju, Berning, miał opuścić więzienie, ponieważ upłynął termin jego kary, socjalistyczny minister sprawiedliwości p. Steinke jako prokurator generalny wydał rozkaz, aby Berninga, w więzieniu zatrzymać, motywując swe rozporządzenie tem, że hygjena społeczna wymaga izolowania Berninga, który na domiar złego był nauczycielem, a więc zawodowo miał do czynienia z dziećmi. Minister wniósł jednocześnie do izb ustawę odpowiednią. Izby ustawę przetrzymują. Zbrodniarz wobec tego zaskarżył decyzję ministra do Sądu, wygrał sprawę we wszystkich instancjach; wydostał się na wolność z pewnem opóźnieniem, minister zaś zmuszony był jeszcze zapłacić parę tysięcy koron na rzecz pokrzywdzonego, którego prawo wolności osobistej zostało narażone na szwank. Minister p. Steinke nie dał za wygraną, i kiedy upłynął termin kary nowego zbrodniarza, kazał go internować w domu dla umysłowo — chorych. Minister znowu przegrał: opinja szerokich mas była po jego stronie, ale sąd, broniący litery prawa — przeciw. Nastrój opinji podniecił nowy fakt: Oto przed paru dniami w tejże dzielnicy robotniczej znowu na strychu jedna z mieszkanek rozwieszającą bieliznę z przerażeniem znalazła trupa sześcioletniej dziewczynki Margo Manisen. Wezwane władze stwierdziły znowu fakt ohydnej zbrodni, trupek był jeszcze ciepły. Śledztwo wykazało, że zbrodnia była popełniona nie na strychu, a trupa tylko przeniesiono. Jeszcze wieczorem tegoż dnia aresztowano zbrodniarza. Jest to mężczyzna 28-letni, bez zajęcia, trzykrotnie już karany. Mieszkanie aresztowanego, jak się okazało, było szczególniej starannie wymyte, tego dnia, podłogi uszorowano, ale analiza kawałka podłogi stwierdziła ślady krwi. Zebrano dowody. Zbrodniarza widziano w dniu przestępstwa w chwili kiedy rozmawiał z małą Margusią.

Przestępcę oddano pod sąd. Opinja publicznie domaga się wyroku śmierci, szereg stowarzyszeń zbiera podpisy pod petycję do króla, aby nie stosował prawa łaski.

Podatek obrotowy.

Komisja skarbowa sejmu rozpatrzyła całość ustawy o podatku przemysłowym z dnia 14 maja 1923 i przeprowadziła w niej szereg zmian. Zgodnie z propozycją rządu zwolniono od podatku obroty wewnętrzne, przyjęto pobieranie ryczałtu od przedsiębiorstw mniejszych, dodatki komunalne, zwolnienie od podatku długoterminowego kredytu. Jednocześnie zwolniono od podatku na rzecz państwa instytucje komunalne oraz państwowe od idealnego podatku na rzecz związków komunalnych. Nieznacznej zmianie uległy postanowienia o zwolnienie od podatków warsztatów i innych mniejszych przedsiębiorstw. Komisja zwolniła nadto od tego podatku eksport wyrobów gotowych i pół fabrykatów, oraz tranzakcje wynikające z obrotu uszlachetniającego produkcję, zaś pozostawiła ministrowi skarbu prawo zwalniania eksportu surowców od ciężarów podatkowych.

Komisja uznała, że wygórowane podatki zmuszają obywateli do zatajania obrotów i przyszła do wniosku, że obniżenie z 2 proc. na 1 proc. stawek w handlu hurtowym, może nawet podnieść dochody skarbu. Stawki w kredycie krótkoterminowym zniżono z 3 proc. na 2 proc. Podatek od przedmiotów zbytku został również obniżony. Artykuły pierwszej potrzeby w hurcie obciążone będą $1/2$ proc. w detalu 1 proc. — komisy 5 proc. Dodatki na związki przemysłowe i handlowe, oraz na szkolnictwo wbrew projektowi rządowemu zostały utrzymane.

Komisja przyjęła z drobnemi zmianami projekt o kontroli podatników. Ujęto natomiast zupełnie inaczej podstawę opodatkowania. Podstawą don ma być obrót roczny z roku poprzedniego, ustalany w pierwszym kwartale bieżącego. Wymiar będzie stosowany raz do roku, wpłata zaś podatku w określonych terminach drogą zaliczek. W osobnej rezolucji komisja domaga się uporządkowania w drodze ustawodawczej systemu rachunkowości w przedsiębiorstwach.

Reorganizacja sądownictwa.

Dotychczas każda dzielnica miała inaczej zorganizowane sądy. Obecny rząd wniósł do Sejmu ustawę, opracowaną na zasadzie projektu Komisji Kodyfikacyjnej, ujednostajniającą i reorganizującą nasze sądy powszechne. Wprowadzono dla nich dawne nazwy polskie i pojęcie sędziów zawodowych, posiadających wykształcenie prawnicze, w odróżnieniu od niemających takich kwalifikacji. Sędziowie zawodowi mają odbywać roki w togach i biretach na wszystkich stopniach wymiaru sprawiedliwości. Jest ich cztery: 1) sądy grodzki, (dotychczasowe sądy pokoju w Kongresówce, a powiatowe w Galicji), 2) sądy ziemskie (obecne — okręgowe), 3) sądy apelacyjne, 4) Sąd Najwyższy. Ponadto w miejscowościach poza siedzibą sądów grodzkich, wymiar sprawiedliwości sprawują Sędziowie pokoju (dawniej gminni), z wyboru i bez obowiązkowego wykształcenia prawniczego. Sędziowie pokoju rozpatrują spory o roszczenia majątkowe do 100 zł. i przestępstwa, karane 2 tygodniami aresztu, Sądy grodzkie zaś do 1000 zł. i przestępstwa, karane rokiem więzienia. Przy sądach ziemskich w sprawach o przestępstwa, zagrożone karą śmierci, bezterminowego więzienia, lub conajmniej dziesięcioletniego pozbawienia wolności, oraz w sprawach politycznych zasiadają przysięgli, a w sprawach wynikłych ze stosunków handlowych — Sędziowie handlowi. Sądy ziemskie, apelacyjne i Najwyższy orzekają w zespołach trzech Sędziów. sądy grodzkie są jednoosobowe.

KOMUNIKAT

Według informacyj, zasięgniętych w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, kredyty na zasiłki dla rodzin rezerwistów są już zapewnione i z chwilą ogłoszenia w Dzienniku Ustaw ustawy o przywróceniu mocy obowiązującej ustawie z dnia 22. 3. 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 37 poz. 246), zostaną uruchomione i natychmiast wypłacane.

Ogłoszenie ustawy nastąpi w najbliższych dniach.

Obwieszczenie.

Listy członków gminy (wyborcze) wyłożone są od 15-go do 30-go lipca r. b. od godz. 8 rano do 3 po poł. w sali posiedzeń Magistratu do publicznej wiadomości, także i w dni świąteczne.

Prawo głosowania mają wszyscy ci, którzy do 15-go lipca 1925 r. ukończyli 21 rok życia.

a) są obywatelami Państwa Polskiego
b) mają od sześciu miesięcy miejsce stałego zamieszkania w obrębie gminy
c) posiadają pełnię honorowych praw obywatelskich.

Nowe, dnia 2 lipca 1925 r.

MAGISTRAT
Jabłoński
burmistrz.

Posiedzenie Rady Miejskiej odbędzie się w czwartek dnia 9 lipca 1925 r. o godz. 6 po poł. w sali posiedzeń Magistratu.

Porządek dzienny:

1. Sprawozdanie miesięczne kasy miejskiej
2. Dot. przeprowadzenia wyborów do Rady Miejskiej
3. Dot. zakupu Kolejki Twardagóra—Nowe
4. a) sprawa szkoły średniej (udzielonej koncesji)
   b) zatwierdzony statut szkoły średniej
5. Sprawa szkoły dokształcającej
6. Sprawa budynku miejskiego zam. przez p. Patera.

Nowe, dnia 2 lipca 1925 r.

Jan Siudziński
Przewodniczący Rady Miejskiej.

Dot. języka państwowego i języka urzędowania rządowych i samorządowych władz administracyjnych.

W myśl ustawy z dnia 23 czerwca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 75 poz. 511) o wprowadzeniu dekretów, ustaw sejmowych i rozporządzeń Rządu oraz o dalszem uzgodnieniu ustawodawstwa na obszarze b. dzielnicy pruskiej w związku z rozporządzeniem Ministra b. dzielnicy pruskiej z 10 marca 1920 r. o języku urzędowym władz administracyjnych (Dz. U. M. b. dz. pr. Nr. 18 str. 404) jest językiem urzędowym w województwie poznańskiem i pomorskiem język polski i to nietylko dla władz i urzędów państwowych lecz i samorządowych. Językiem nieurzędowym (niemieckim) wolno się posługiwać tylko pomocniczo i tylko o tyle, o ile bieg spraw tego wymaga i to za specjalnem zezwoleniem p. Wojewody odnośnie do władz administracyjnych państwowych i samorządowych powiatowych i gminnych. Ponieważ zezwolenia takiego p. Wojewoda nie udzielił, nie wolno władzom i urzędom województwa Pomorskiego posługiwać się językiem niemieckim nawet pomocniczo.

Podania wnoszone w języku niemieckim, winny urzędy administracyjne zwracać interesentom bez załatwienia. Na podaniu należy zaznaczyć: „z powodu zredagowania w języku nieurzędowym zwraca się bez załatwienia".

Pozostawianie bez odpowiedzi podań zredagowanych w obcych językach nie jest wskazane, gdyż osobę interesowaną należy uwiadomić o przyczynie niezałatwienia jej podania. Zbytecznem jest domaganie się ponownego wniesienia podania w języku polskim, gdyż to nie wchodzi w zakres obowiązków danego urzędu.

Podając powyższe do wiadomości wzywam wszystkie podległe mi urzędy do ścisłego stosowania się do powyżej podanych przepisów.

Swiecie, dnia 17 czerwca 1925 r.

Starosta.

Obwieszczenie.

W myśl art. 21 Ustawy wodnej jest używanie rzeki do kąpieli dozwolone bez osobnego pozwolenia władzy, które jest potrzebne wówczas tylko, jeżeli rozchodzi się o zakłady kąpielowe.

Ze względów bezpieczeństwa publicznego ustala się miejsce do używania kąpieli dla miasta Nowego między **ostrogą 14 i ostrogą 15.**

Innych miejsc rzeki Wisły do kąpieli używać nie wolno z narażeniem życia własnego.

Zarząd prosi o odpowiednie powiadomienie mieszkańców.

Naczelnik Zarządu:
podp. nieczytelny
inżynier.

Do wiadomości i ścisłego zastosowania się.
Nowe, dnia 22. 6. 1925 r.
Jabłoński
burmistrz.

Wszystkim znajomym za życzenia przesłane w dzień ślubu naszego

serdecznie dziękujemy.

Lalkowy, w lipcu 1925 r.

MAKSYMILJAN DZIĘGIELEWSKI
z żoną Walerją z domu Otlewska.